

HAZADNAK
RENDELTELENNÜL
LÉGY HIVE, OH MAGYAR!

MAGYARORSZÁGI HIREK

"CSONKAMAGYARORSZÁG
NEM OPSZÁG, EGÉSZ
MAGYARORSZÁG
MENNYSORSZÁGI"

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCA 18. IV. 2.

UJ KERESZT SZÖRNY A PESTI UCCÁN

Aki az utóbbi években a magyar fővárosban járt, az jóleső érzéssel tapasztalhatta, hogy ha a villamosok európai lassúságával mozognak is, a magyar gyártmányú autóbusszok bizony túlszárnyalják New York, London, Páris és Berlin hasonló közlekedési eszközeit. Úgy gyorsaságban, mint kényelemben, sőt olcsóságban is messze maguk mögött hagyják a többi világváros hasonló alkotmányait. Annál érdekesebb lesz tehát megfigyelni a budapesti uccán a legújabb szencziót a "trolley-bus"-t, mely a villamos megjelölésére Angliában használt "trali" és az autóbussz rövidítésére Kanadában is bevezetett "basz" egyesítéséből keletkezett.

Mint óhazai tudósítónk jelentettként az első trali-basz, az új tömegszállítási eszköz, amelyet magyarul és röviden "sin" pár nélkül, de vezetékek között közúti gépjármű-nek neveznek vagyis másszóval: villamos, amely azonban nem sinen jár, hanem felsővezetéke van és bizonyos kilengéssel az utastest közlekedhet. Ezáltal a villamos olcsó üzemeltetést és biztosított, viszont bizonyos mérték-

ben kiküszöbölték nemcsak a helyhez kötöttséget, hanem teljesen megkímélték a sínnek a rakásának és karbantartásának óriási költségeit.

Az első kocsi az óbudai vonalon állították be és a jövő évben sok ilyen kocsi fog a trolleybuszokat a Belvárosban is járni, a rendőrség azonban nem járul ehhez hozzá, mert attól tart, hogy a közlekedési balesetek száma meg fog szaporodni. Egészen más a helyzet a külvárosokban; Kőbányán, Lágymányoson, Zuglóban és Angyalföldön nagy számmal fognak közlekedni ezek az új eszközök.

Még arra is büszkék lehetünk hogy a trali-baszokat is Magyarországon állítják elő, természetesen a magyar gyárak beszerzték a külföldi gyártótól a gyártási engedélyt, de a trali-basz minden apró részlete Magyarországon készült el. Magyar munkások adták kenyeret és a magyar gyárpar dicsőségét gyarapítva.

Az a legérdekesebb, hogy az első trali-basz nagyszerűen bekezdhet. Ezáltal a villamos olcsó üzemeltetést és biztosított, viszont bizonyos mérték-

Izzappal világítanak Budapesten

Nem múlik el nap, hogy valami megdöbbentő technikai szenzációról, valami egészen meglepő új találmányról ne szerezzenek az emberek tudomást. Teljesítménye hihetetlen kísérletek, mint akár a fából vaskarika vagy tüziből víz varázslat foglalkoztatják a modern kor vegyészeit.

Legutóbb igen érdekes kísérletek hirtelen szivárogtak ki a magyar fővárosban. Arról van szó, hogy a szennyvíz csatornáknak lerakódó iszapot hasznosítanák olyanképpen, hogy világításra és fűtésre alkalmas gázt fejlesztenek belőle.

Amióta csak csatorna van a világon, mindig nagy probléma volt a csatornák tisztítása. A múltban minden elképzelhető módon kísérleteztek. Valamely megoldást csak az újkor eredményezett. Még ma is nagy gondot okoz a lehető legfejlettebb külföldi városokban is, hogyan távolítsák el a csatornáknak felgyülemelő szennyvíz iszapot és mit kezdenek azzal.

Tengermelléki városok példájára segítenek a dolgot, hogy hajókba rakják a szennyvizet a vízbe süllyesztik a rejtett tömegű szennyvíziszapot. Ez sem célravezető. Nemcsak hogy elszaporítja a tengerpartot, — mert a hullámzás mégis csak kisodorja a tengerszélre a könnyű szemetet, — de ártalmas a tenger élővilágára is.

Nátha! Influenza! Torokfájás!

RENDES KISÉRŐ AZ ÉSZI IDŐVÁLTOZÁSNAK. ALIG VAN HAZA, AHOL MINDENKI EGÉSZSÉGES. — A VALÓDI DIANA SÓBORSZESZ

VAN SZERENCSENK TISZTELT ÜGYFELEINKET ÉRTESITENI,
HOGY HOSSZAS TARGYALÁSOK UTÁN SIKERÜLT MEGALLAPODÁST LÉTESITENI AZ ÓHAZI BANKOKKAL, AMELY LEHETŐVÉ TESZI AZT, HOGY A KÁBELNÜNK KÜLDÖTT PÉNZKÜLDÉSEK LEKÉSBŐB NYOLC NAPON BELÜL LESZNEK KIFIZETVE. ILY MÓDON TEHÁT KIKÜSZÖBÖLTÜK AZON KÉSEKET, AMELYEK SAJNOS A MULTBAN NÉHA ELŐFORDULTAK ÉS AMELY KÉSEK HELYREHOZÁSA TETEMES ANYAGI ÁLDOZATTAL VOLT ÁLTALUNK ELÉRHETŐ.

KÁBELDIJ CSAK 25 CENT

REMÉLVÉ, HOGY EZEN KIJELENTÉSÜNKET TISZTELT ÜGYFELEINK FŐLEG A KÖZELGŐ KARÁCSONYI ÜNNEPEKRE VALÓ TEKINTETTEL, ÖRÖMMEL FOGLJAK TUDOMOSULNI VÉNNI ÉS NAGYBECSÜ PARTFOGASUKKAL FOGLJAK IRODANKAT TOVÁBBRA IS KÍTÜNTETNI.

Mint eddig, minden pénzküldőnk egy, a címzett által sajátkezűleg aláírott nyugtát kap kézhez. — Ha családját vagy menyasszonyát óhajtja kihozni, mi készségesen állunk rendelkezésére a szükséges okmányok beszerzésében és a hajójegyet kedvező részletfizetésre is tudjuk adni.

ÓHAZI BÉLYEGEK — KÖZJEGYZŐI IRODA — FELVILÁGOSÍTÁSOK!
ALEX. A. KELEN LIMITED
1456 City Hall Ave. MONTREAL, Que.

MI UJSÁG A MEGYÉNKBEN?

BÉKÉS MEGYE
A hajnali órákban holtan találták Spiszják Mihály békés-szabóegéjét egy fa alatt. Többen látták, amint Spiszják ittasan támolygott, aztán lefeküdt a fa alatt és elaludt. Egy darabig józueen hortyogott is, mikor azonban fel akartak kelteni, kiderült hogy meghalt. Az ittas szabólegény halálát egészen rendkívüli körülmény idézte elő. Spiszják ugyanis alvás közben az arcára fordult és az orra mélyen benyomódott a földre, ugyhogymegfulladt.

BORSÓD MEGYE
A mezőkövesdi csendőrség különféle büncselekmények miatt őrizetbe vett hét fiatalembert. A nyomozás lefolytatásáig a községében levő fogdában helyezték el őket, ahonnan péntek reggelre minannyian megszöktek. Miután semmiféle eszköz nem volt náluk, az egyik őrizetes kivette gallérlójából a tüt és ezzel a tüvel látták hozzá a falbontásból. Hosszas munka után sikerült is a tüvel egy téglát meglazítani, de a további munka a kivett téglá segítségével már könnyebb volt. A hét szökevény közül négyet elfogtak, míg három még szökésben van.

FEJÉR MEGYE
Mentler Béla kápolnásnyéki tizenhét éves diák, aki Székesfehérvárott végezte iskolai tanulmányait, eltűnt a városból. A csendőrség nyomozást indított, azonban a diákok nem sikerült megtalálni. A fiu egyik barátja most levelet kapott Bécstől, melyben az eltűnt diák bejelenti, hogy az idegenlégióba megy! A rendőrség rádió útján azonnal értesítette a külföldi hatóságokat, amelyek a megadott személyleírás alapján igyekeznek felkutatni a kaladványó diákokat.

GYŐR MEGYE
Megható ünnepség színhelye volt Győrött a Trianon-telep, ahova a város munkanélküliek költöztek. E telep helyén egy évvel ezelőtt még csak pusztaság volt, míg nem Győr városa ingyenesen a nyomorgók és munkanélküliek rendelkezésére bocsátotta a területet, hogy ott maguknak házikókat építhessenek. A telep házainak száma ma már eléri a kétszázötvenet, a lakók száma körülbelül másfélszer. Ezt a szomorú jubileumot illették meg a Trianon-telep lakói, kiket nagyrészt a kényszerbélke folytán bekövetkezett állapotok tettek tönkre.

HUNYAD MEGYE
Körösbánya mellett az országuton felborult egy gépkocsi és maga alá temette utasait. A gépkocsi roncsai alól súlyos állapotban húzták ki Gombos Traján egyetmen hallgatósági három társával együtt. Gombos Traján a "Kereszttestvérek" nevű mőc nemzeti alakulat jelenlegi elnöke, aki annakidején a rumánságot a sinfalvi véres rombolásra lázította fel.

PEST-PILIS-SOLT KISKUN MEGYE
Szentlőrincen Trinka József felegével sütnivaló tököket magolt. Közben tizenegy hónapos gyermekük tökmagot vett a szájába, amely a torkán megakadt és fuldokolni kezdett. Szülei kirohantak vele az Üllő-útra, két személygépkocsit is megállítottak és könyörögtek, hogy vigye őket orvoshoz, de azok otthagyták őket. Végül is egy előkerült rendőr hívta ki a kispesti mentőket. A gyermek a mentőorvos karjában halt meg. A rendőrség kutatja annak a két személygépkocsinak vezetőjét, akik nem vették fel a kétségbeesett szülőköt.

SOMOGY MEGYE
A Kaposvárhoz tartozó Ivánfa-hegyen három kútásómunkás egy 34 méter mély és pár év óta használaton kívül álló kútát akart kizsírítani. A kút kizsírításához először Mudik János szállt le. Körülbelül a kút mélységének feléig ért, amikor a fentmaradtak észrevették, hogy Mudik kiesett a vödörből s lezuhan a kútba, ahonnan a fentiek kiabálására sem adott magáról életjelet. A vödörrel most Darvas Imre szállt le. Le is ért, ott azonban szintén elhallgatott. A harmadik kútásó erre a mentőkért telefonált. A mentők is leszálltak a kútba, de a két embert már csak holtan tudták felhozni. Megállapították, hogy a mély kútba dobált szőlővenyigék rothadásából keletkezett mérges gázok ölték meg a két embert.

SOPRON MEGYE
A volt 18. honvédegyalogezred a világháborúban 17.464 hősi halottat vesztett. Az egykori tisznyilcások bajtársi köre hősi halottjaik emlékére Sopronban a Deák-téren emlékművet állított fel.

SZILÁGY MEGYE
Szőke Kálmáné özvegyasszony, aki nagy vagyonnal nemrég tért vissza Amerikából, bestialis gyilkosság áldozatává esett. Szőke több fejszecsapással ölték meg; az egyik fejszecsapás, mely homlokán érte, olyan erős volt, hogy a koponyáját kettéválasztotta és kilocsantotta agyvelejét. A gyamu mostohafiára terelődött.

VAS MEGYE
Gyöngyösapáti község határában, egy homokbánya kíméltése közben, hatalmas mammutcsontváza akadtak. Egyelőre csak a koponya került elő, óriási fogorral. Egyik-másik fog sulya meghaladja a két kilót is. A koponya és kisebb csontszékek a homok alatt öt-hat méterre voltak. Most a csontváz nagyobb csontjait is kiássák.

GABONA - TÖZSDE		ALLAT - VASAR	
BUZA — 5 centtel esett	TINÓ — 50 centtel esett	Jó	3.25 — 4.00
No 1 50 cent; No 2 56 cent; No 3 54 cent	Közepes	2.50 — 3.00	
No 4 51 cent; No 5 48 cent.	ÓKOR — 25 centtel esett	Jó	3.00 — 4.00
ARPA — 5 centtel esett	Közepes	2.25 — 2.75	
No 3 CW 21 cent, No 4 CW 30 cent	Szilány	1.50 — 2.00	
ZAB — 1 centtel esett	BIRKA — változatlan	Jó	1.15 — 1.25
No 1 CW 28 cent No 2 CW 25 cent	Szilány	0.75 — 1.00	
LEN — 2 centtel esett	SERTÉS — 25 centtel esett	Válogatott	5.75
No 1 CW \$1.32 No 2 CW \$1.28	Nehéz	5.25	
ROZS — 4 centtel esett	Könnyű	5.40	
No 1 CW 38 cent No 2 CW 34 cent	No. 1. koca	4.50	
	No. 2. koca	4.00	
	BIRKA — 50 centtel esett	Jó	5.50 — 6.00
	Szilány	2.50 — 3.50	
	BIRKA — 75 centtel emelkedett	Jó	1.25 — 1.50
	Szilány	0.75 — 1.00	

PÉNZ-PIAC
(A Canadian Press nov 29-i jelentése)
Amerikai dollár, vételnél \$0.98
Angol font \$5.11
Magyar Pengő ..... 28.60 cent
Cseh korona ..... 4.66 cent
Jugo dinár ..... 2.15 cent
Rumán leu ..... 1.01 cent
Budapesti jegyzés 1933 nov 7-én
Kanadai dollár ..... P 3.58—3.78
Amerikai dollár ..... P 3.65—3.75

SIR ADAMANTH TITKA

nyázkodással, hanem dacosan, ellenkező az ismeretlen rejtelmekkel, csupán előrelátásban és lélekjelenlétében bízva, közeledik felém. Szerettem volna kitárt karokkal rohanni Ön elé, akiben felismertem a lélek- és szellemrokont. De fokozni akartam gyönyörűségemet. Képletem annak szemléletében, mikép kémlili ki maga körül a személyenyestés tümenényeit és mily tudatosan hárítja el az akadályokat. Egy egész ember! Ezt az embert kerestem! Azután találkoztunk. Most már értem magatartását, de akkor nem tudtam megérteni; nem akartam hinni füleimnek, mikor kijelentette, hogy kész a vagyont elfogadni.

Lelkem felzokogott a csalódásban. Hést ebben az emberben is az önzés van felszínén; persze azt nem is sejtettem, hogy Ön a cél elérésében érdekében oly utólrhetetlen ravaszágot képes kifejteni. De amint tanuja voltam az ügyvéddel lefolytatott párbeszédnek! Amint megértettem, hogy esse ágában sinca a vagyon ura lenni! Amint kacsja felhangzott Huypuy előndása után! Az a kacsja! A diadalmas hadvezért fogadó harangzugas nem lehet mámorítóbb, mint az Ön kacsja volt! Tehát mégis! Mégis megtaláltam!

Azután gyorsan megismerkedtünk! En legalább ismerem Önt. És pedig oly kitünő férfinak ismertem meg, hogy szégyenkezniem, ha valami valóban megelövel nem dicskedhetném Ön előtt. Hogy azonban ügyességemet kellőleg mérlegelhesse, legyen szives ezt a szemüveget feltenni, mert különben a gépezet fincabb részleteit elkerülnek figyelniem!

E tréfiás szavak után Adamanth felállott és vendégét közvetlenül a könyves polc elé vezette.

— Kérem tegye kezét a piros kötésre, mert 17 méternyi sülyedérről lesz szó!

Ennek értelmét Tycho csak akkor fogta fel, midőn a talaj megindult és nyilseben sülyedt alá öt emeletnyi magasságból. A második másodpercben má: vakító fénytől ragyogó őrben haladtak lefelé és a hirtelen fényáradattól elvakult szemre észre sem vette, hogy a sülyesztő oldal elmozdulva, belesimul egy mély csatorna falába. A csatorna összeköttetésében a folyosóval, vízzel volt tele, a víztükör felett pedig egy sajtáságos szerkezetű gép lebegett. Alakja a hajóhoz, vagy halhoz hasonló, de minden oldalán finom acélszerkezet erdejétől borítva. Terjedelme akkora lehetett mint egy kisebbméretű óceánjáró.

DRUMÁR JÁNOS

Tycho, bármily kitünő technikus is volt, első tekintetre nem ismerte fel a bonyolult szerkezetet.

Sir Adamanth egy acélkötéllepcsőt vont magához és azon felszálltak a géptestre. Elkkor ismerte fel Tycho, hogy egy remekül megépített repülőgépen áll. A kormányuszályokat legyezőszerűleg szétnyitható redőnylapok képezték. A szárnyak denevérszárnyyszerű, selyemfinomságu szövetből voltak, melyek csukló szerkezetben nyílhtak és csukódtak. Az uszályok és szárnyak méreteit és irányát a huzalok egész szövevénye szabályozta, melyek a központi szabályozóba futottak össze.

— Ime 12 év eredménye! — szólott Sir Adamanth. Az egészben az az érdemem, hogy összhangba tudtam hozni a modern fémipar vívmányait a gyors és biztos légbeli mozgás elveivel.

— Egyébiránt az egész szerkezetet maga a természet diktálja. Mi szükséges a mozgáshoz? Nemde energia? Ezt önök állítják elő, hogy a szentet hővé, a hőt gőzzé, a gőzt villamosággá alakítják át. Minő pazarlás! Negyedik kézből vásárolni a hajtóerőt! Sőt ötödik kézből, mert a szén se más, mint elraktározott napfény.

— Nos, én magát a napfényt alakítottam át villamosággá. Ez árszt most is körülöttünk napfényt, holott éjjeli 11 óra van. Ez szolgáltatja a hajtóerőt, még pedig kifogyhatatlan mennyiségben. Nappal közvetlenül fogyasztom, éjjelre vagy borus napokra oly mértékben raktározhatom el, amily mérvben nekem tetszik. Ezzel a hajtóerővel a legerősebb szél ellen mozogok 200 mérföld óránkénti sebességgel. Odaszél vagy egyirányú szél a sebességet 260 mérföldre fokozhatja.

— A szerkezet maga alumínium-bronzból készült. Ez az anyag lesz a jövő anyaga. Könnyű, rugalmas, szilárd és törhetetlen. Ideális ötvény. Ha a gépezet netán elromlana, csupán egy-egy fogaskereket kell kicserélni. De ha a levegőben megtapadna is a szolgálatot, nem zuhanhat le, mert ebben könnyűsége akadályozza. Az egész gép ugyanis — megerhelés nélkül — 35 tonna. Más lenne az, ha megterhelten zuhanna le, mert hordképessége 5000 tonna.

Tycho ámulva állott a jövő század csodájának ezen tökéletes mintaképe előtt. Végitanulmányozta annak minden részletét s bámulata nőttön-nött.